

360°

Cannes

Yönetmene methiye

Cannes'dan Jüri Büyük Ödülü ile dönen *Bir Zamanlar Anadolu'da* filminin 5 oyuncusu, görüntü yönetmeni ve yapımcısı anlattı: Nuri Bilge Ceylan nasıl bir yönetmen?

Yazı Muammer Brav

Festivalde Nuri Bilge Ceylan'la birlikte kırmızı halıda yürüyen filmin beş erkek oyuncusu Muhammet Uzuner, Yılmaz Erdoğan, Taner Birsel, aynı zamanda filmin senaristlerinden olan Ercan Kesal, Ahmet Mümtaz Taylan; İklimler ve Üç Maymun'un ardından bu filmin de muhteşem görüntülerine imza atan Gökhan Tiryaki ve filmlerinin yapımcısı Zeynep Özbatur Atakan, bize Nuri Bilge Ceylan'la çalışmayı anlattı. Araya girmeden takdimimdir...

Muhammet Uzuner

Bir oyuncunun en çok ihtiyaç duyduğu şey güven duygusudur. Oyuncu yönetmenin gözünden hiçbir şey kaçımayacağını hissederse kendini güven havuzuna bırakır. Ben bunu film sürecinde tam anlamıyla hissedebildim. Yanlış bir şey yaparsam, yanlış yollara saparsam, beni en doğru yola çevireceğinden emin olduktan sonra çok rahat ettim. Ceylan çok tekrar alan bir yönetmen. Bu tekrarlar bazı oyuncular için yıpratıcı ve yorucu olabilir ama bence çok iyi oldu. Filmi izlediğimde de gördüm. En doğruya, en sakın oyunculığa ulaşılmış.

Yılmaz Erdoğan

Oyuncu yönetmen ilişkisi çok özel, sadece yaşayanların bildiği bir ilişki biçimi. O da aslında birbirine hayranlıktan geçer. Birbirine inanmak, birbirine güvenmekten geçer. Bizde bunların hepsi vardı. Ben hayranıyım Nuri Bilge Ceylan'ın. Dost olarak da, yönetmen olarak da. Dost olunca daha da güzel oluyor her şey. Çünkü böyle yapma, şöyle yap dediğinde aklına başka bir düşünce gelmiyor. Özetle, sen güzel keman çaluyorsun da orkestraya bir şef lazım. Bizim şefimiz de harbiden çok iyiydi.

Taner Birsel

Nuri Bilge sinemasını ilk filmi *Kasaba*'dan beri takip ediyorum. Onun sinema dilini çok önemsiyorum. Nev-i şahsına münhasır bir yönetmen. Bunu oyuncu gözüyle söylüyorum. Bir kere oyuncuyla karakterler üzerinden çok az şey paylaşıyor. Yani metni pek fazla konuşmuyor. Ama buna rağmen o film için, o sahne için gerekli esas planı çektikten sonra, sana birtakım öneriler için açık olduğunu söylüyor. Doğaçlamalara, tesadüflere açık ve bunlarla baştan çıkmaya

hazır biri. Oyuncuyu kıskırtan bir şey bu. Lakin sabırsız tabiatlı oyuncuların mutlu olabileceği bir set değil. Eğer o sette telaş, endişe, sabırsızlık gösterirseniz asla mutlu olamazsınız. Aslında tıpkı sineması gibi diyeyim. Çünkü Nuri Bilge Ceylan sineması seyirciden de emek ve sabır isteyen bir sinemadır. Eğer sabır gösterirsen film seni mutlaka ödüllendirir.

Ercan Kesal

Lütfi Akad'ın, anılarını yazdığı *Işıklı Karanlık Arasında* adlı kitabında, sinemacılık serüveninde bir ustanın olmamasından yakınıyordu. Onun "ustasızlığın acısı" diye tarif ettiği şey, sinemaya çoğunlukla tesadüfen girmiş birçok insanın hüznü olan bir eksiklikti. Sinemaya tesadüfen girenlerden biriyim. Yalnız, beni Lütfi Bey'den ayıran bir şansım oldu. Ben sinemaya Nuri Bilge Ceylan'ın yanında başladım. Senaryonun ne mene bir şey olduğunu, sinopsisi, tretmanı, diyalog yazmanın inceliklerini, yazılan metnin çekime uygun olup olmadığını, seti, çekim disiplinini, sinemada ışığın önemini,

KESİNTİSİZ SINEMA

Nuri Bilge Ceylan ve film ekibi, Cannes'da bol bol film izledi, sinema konuştu ve röportaj verdi.

oyunculugu, "rol yapmamayı", çabucak memnun olmamayı, hep daha iyisinin olabileceğini Nuri Bilge Ceylan'dan öğrendim. Ustasız degildim yani...

Gökhan Tiryaki

Bilge ile filmin çekileceği mekanlara önceden gittim. Teknik olarak ne malzeme gerekir, neyi, nereden, nasıl çekeriz diye konuşmak için. Set başlamadan bir hafta önce yine gittik. Biraz daha üstünden geçtik. Çekim süresince her gün bir sonraki çekim mekanına ikimiz ekipten iki üç saat önceden gittik. Kamera ne olmalı, kadraj ne olmalı, ışığı nereden koyarız onun üzerine bir ön çalışma daha yaptık. Sadece Nuri Bilge'de yaşadığım sıra dışı bir çalışma şekli bu. Çok yorgun olduğumuz zamanlar bile aracımızla gidip o mekanlara baktık. Biz birbirimizi çok hızlı anladık. Bu onun da eski bir görüntü yönetmeni olmasından kaynaklanıyor olabilir. Bir de onun denemeler yapmasını çok seviyorum. Mekanın kamerasının baktığı bir sihirli yer vardır. Birlikte hep o yeri arıyoruz. Benim çalıştığım en rahat yönetmen. Çok önemli bir şey var ki, hiçbir şekilde koşturmuyor. Hani bugünkü çekim planımızda burası var, yarına bırakmamalıyız durumunu yaşıtmaz. İstedğini alıncaya kadar zorluyor.

Ahmet Mümtaz Taylan

Nuri Bilge, kuyumcu titizliğiyle çalışan ve yumuşak yüreğiyle oyuncuyu hiç huzursuz etmeyen bir üsluba sahip. O bakımdan onun arayış süresinde olabilecek en yüksek katkıyı sağlamaktan başka bir şey

düşünmeden çalıştım. Arayışına tanık olmak, onunla birlikte aramaya çalışmak, hem kendi üslubunu sürdürmek, hem bir rüyanın içinde olduğunu bilmek ve o rüyanın bir parçası olmak bir oyuncu için çok büyük bir motivasyon. Hep birlikte ortak oyuncu performansı gerçekleştirebildik. Uyumluyduk. Birbirini dinleyen, birbirine oyun vermeye çalışan, birbiri için çalışan oyuncular. Her ne kadar oyunculuk, metod, dramatoji gibi birtakım dallara tutunsa da genellikle daha çok karanlıkta ısıklık çalarak ilerlemektir. Bunu kimin yanında yaptığınız, kimin denetiminde olduğunuz, kimin çerçevesi içinde yaptığınız tabii ki çok önemli. Nuri Bilge Ceylan, insanın kendini gözü kapalı teslim edebileceği bir karanlık!

Zeynep Özbatur Atakan

Nuri Bilge Ceylan ile bu üçüncü filmimizdi. İklimler, Üç Maymun ve *Bir Zamanlar Anadolu'da*. Hepsisi benim için özel yolculuklar oldu. *Bir Zamanlar Anadolu'da* en yüksek bütçeli projemizdi. Zorlu iklim şartları, çok kalabalık bir ekip, çok uzun bir post prodüksiyon süreci. Nuri Bilge Ceylan ile çalışırken sonuçtan ziyade süreçte odaklı oldum. Kendimi bir laboratuvar ortamında hissettim. Sonuçlar beni her zaman çok ama çok sevindirir ama ödüllerin ertesi günü, heyecan içinde yeni proje sürecini özlemeye başladım. Şimdi, aklımda nice anı ve deneyimle, filmin dünyadaki yolculuğunu organize etme, yeni yolculukları bekleme zamanı. ♦

O ALKIŞ BEŞ DAKİKA SÜRDÜ

Otellerde yer bulabilirdiniz normalin üç katı fiyat ödüyordunuz, restoranlarda vasat yemekler için boşuna garson bekliyor ve şaşırtıcı hesaplar veriyordunuz. Ama bir sinema aşığıysanız "değer" diyor ve benim gibi her yıl Cannes'ın yolunu tutuyorsunuz. Yalnızca sinema vegisi de yetmiyor. Sinema aleminden veya basından biri değilseniz festivali sadece kenardan izliyorsunuz. Boynunuza asılı serbest giriş kartınız yoksa siz bir hiç oluyorsunuz. Nuri Bilge Ceylan'ın *Uzak* ile başlayıp İklimler ve Üç Maymun ile devam eden Cannes yolculuğu, bu yıl da *Bir Zamanlar Anadolu'da* ile sürdü. Dört filmiyle de ödül alan yönetmenin Cannes serüvenine son iki yılda ben de eşlik ettim. Filmimiz festivalin son günü gösterildi. Akşamı smokinlerimizi giydik, kırmızı halıda yürüdük ve salonda film ekibini beklemeye başladık. Hemen bir tüyo vereyim. Filmlerin galalarındaki alkışların anlamı büyük. Sevilen, merak edilen bir yönetmensiz bu alkışın süresi ve şiddeti artıyor. Ekibin salona girmesiyle büyük bir alkış koptu ve en az beş dakika sürdü. Şahaneydi! Film bir cinayet soruşturmasını merkeze yerleştiriyor. Bir savcı, doktor ve komiserin başını çektiği bir ekibin, cesedi bulma süreçlerini ve ardından yaşananları iki buçuk saate aradan bir sürede anlatıyor Ceylan. Bu süreçte "küçük bir kasabada, bozkırda bir gün geçirtiyor izleyene. Bu kasabanın insanlarını, muhteşem görüntüler, şahane oyunculuklar ve usta işi bir yönetmenlikle anlatıyor. Gereksiz bir kelime hiçbir fazlalık, kırmızı halıda kasabada.